

A woman with blonde hair tied back, wearing a light pink blazer, and a man with dark hair, glasses, and a beard, wearing a blue suit jacket, are looking at a laptop screen together. The woman is resting her chin on her hand, and both appear to be engaged in a professional discussion.

PPK w praktyce:

Podatki

PFR Portal PPK • Warszawa 2022

PPK w praktyce:

Podatki

 PFR Portal PPK

Wydawnictwo
PFR Portal PPK sp. z o.o.
Warszawa 2022
Wydanie IV
ISBN 978-3-16-148410-0

Spis treści

Wstęp	4
Słowniczek	5
I. Oszczędzanie w PPK	8
1. Wpłaty finansowane przez pracodawcę	8
2. Wpłata i dopłaty Państwa.....	11
3. Wpłaty finansowane przez pracownika	11
II. Wycofanie środków z PPK	13
1. Wypłata środków z PPK na pokrycie wkładu własnego	13
2. Wypłata środków z PPK w przypadku poważnego zachorowania	14
3. Wypłata transferowa środków z PPK	14
4. Zwrot środków z PPK przed 60. rokiem życia	14
5. Wypłata środków z PPK po 60. roku życia	15
III. Wycofanie środków z PPK w razie śmierci uczestnika PPK lub rozvodu	17
1. Wycofanie środków z PPK w razie śmierci uczestnika PPK.....	17
2. Wycofanie środków z PPK w razie rozvodu lub unieważnienia małżeństwa	17

Wstęp

Prezentujemy Państwu poradnik, którego celem jest wyjaśnienie kwestii podatkowych dotyczących systemu Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Uczestnictwo w PPK, zarówno na etapie oszczędzania w PPK, jak i korzystania ze zgromadzonych oszczędności, może wiązać się z obowiązkiem zapłaty podatku. Konsekwencje podatkowe mogą dotyczyć samych uczestników PPK, ale też osób, które otrzymają środki z PPK w przypadku rozwodu, czy unieważnienia małżeństwa.

W szczególności odpowiemy w nim m.in. na pytania:

- ❖ Czy wpłaty pracodawcy do PPK związane są z dodatkowymi kosztami dla pracownika?
- ❖ Czy od dopłat otrzymywanych od Państwa uczestnik PPK zapłaci podatek dochodowy?
- ❖ Kiedy wypłaty z rachunku PPK nie wiążą się z koniecznością zapłaty podatku dochodowego?
- ❖ Kiedy i jak najkorzystniej wypłacić oszczędności?
- ❖ Czy dziedziczący oszczędności PPK zmarłego uczestnika zapłaci podatek od spadków i darowizn?
- ❖ Jak wypłacić środki uzyskane w wyniku podziału majątku po rozwodzie bez konsekwencji podatkowych?

Nasz poradnik skierowany jest głównie do osób, które oszczędzają lub będą oszczędzać w PPK i ich bliskich, ale nie tylko. Przydatne informacje znajdą tu także pracodawcy, którzy prowadzą PPK.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady funkcjonowania PPK jest ustawa z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1342 z późn. zm.).

Tekst ustawy, jak również inne informacje dotyczące PPK znajdą Państwo w serwisie internetowym Portalu PPK pod adresem: www.mojePPK.pl

UWAGA! Dla ułatwienia lektury w publikacji posługujemy się pewnymi pojęciami ogólnymi, niektóre z nich stosując zamiennie (tak jest np. z pojęciami osoba zatrudniona oraz pracownik, czy podmiot zatrudniający, pracodawca i firma). Definicje ustawowe tych pojęć znajdą Państwo w Słowniczku.

Broszura „**PPK w praktyce: Podatki**” jest pierwszą z serii broszur przygotowanych w tym cyklu, które w sposób pogłębiony wyjaśniają określone zagadnienia związane z funkcjonowaniem Pracowniczych Planów Kapitałowych.

Słowniczek

IKE - indywidualne konto emerytalne w rozumieniu ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1808).

Instytucja finansowa (fundusz zdefiniowanej daty) - fundusz inwestycyjny zarządzany przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które zostało umieszczone w ewidencji PPK, fundusz emerytalny zarządzany przez powszechne towarzystwo emerytalne albo pracownicze towarzystwo emerytalne, które zostały umieszczone w ewidencji PPK lub zakład ubezpieczeń, który został umieszczony w ewidencji PPK. Fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny lub ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy, który automatycznie zmienia politykę inwestycyjną w czasie wraz z wiekiem uczestnika PPK, jest funduszem zdefiniowanej daty.

Numer identyfikacyjny - NIP lub REGON.

Osoba uprawniona - osoba fizyczna wskazana przez uczestnika PPK lub spadkobierca uczestnika PPK, który otrzyma środki zgromadzone na rachunku PPK uczestnika w przypadku jego śmierci. W sytuacji, gdy rachunek PPK uczestnika prowadzony jest przez zakład ubezpieczeń, osobami uprawnionymi - jeżeli w chwili śmierci ubezpieczonego nie ma osoby uprawnionej do otrzymania sumy ubezpieczenia - są członkowie najbliższej rodziny ubezpieczonego w kolejności ustalonej w ogólnych warunkach ubezpieczenia, chyba że umowa między zakładem ubezpieczeń a ubezpieczonym, a więc umowa o prowadzenie PPK przewiduje inną kolejność.

Osoby zatrudnione (na potrzeby tego opracowania pojęcie to stosowane jest zamiennie z pojęciami pracownicy, zatrudnieni):

- ❖ pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę (z wyjątkiem pracowników przebywających na urloпах górniczych i urloпах dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla oraz młodocianych),
- ❖ osoby fizyczne wykonujące pracę nakładczą, które ukończyły 18. rok życia,
- ❖ członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych lub spółdzielni kótek rolniczych,
- ❖ osoby fizyczne, które ukończyły 18. rok życia, wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy ustawy - Kodeks cywilny dotyczące zlecenia,
- ❖ członkowie rad nadzorczych wynagradzani z tytułu pełnienia tych funkcji oraz
- ❖ osoby wskazane powyżej (z wyjątkiem członków rad nadzorczych) przebywające na urloпах wychowawczych lub pobierające zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego

– podlegający obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tych tytułów w Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podmiot zatrudniający (na potrzeby tego opracowania pojęcie to stosowane jest zamiennie z pojęciem pracodawca i firma):

- ❖ pracodawca, o którym mowa w art. 3 ustawy – Kodeks pracy, jeżeli posiada numer identyfikacyjny,

- ❖ nakładca,
- ❖ rolnicze spółdzielnie produkcyjne lub spółdzielnie kółek rolniczych,
- ❖ zleceniodawca, jeżeli posiada numer identyfikacyjny,
- ❖ podmiot, w którym działa rada nadzorcza.
- ❖ płatnik – jeżeli pracodawca lub zleceniodawca nie posiada numeru identyfikacyjnego.

PPE - pracowniczy program emerytalny w rozumieniu ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2139).

Rachunek PPK - prywatny rachunek uczestnika PPK, na którym są gromadzone jego oszczędności. Formalnie jest to zapis w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego lub w subrejestrze uczestników subfunduszu funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami, lub w rejestrze członków funduszu emerytalnego lub wyodrębniony rachunek w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym. Rachunek PPK jest prowadzony na zasadach określonych w ustawie o PPK, a w zakresie w niej nieuregulowanym - na zasadach określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Obowiązuje roczny maksymalny limit wpłat i dopłat na wszystkie rachunki uczestnika PPK w wysokości równoważności w złotych kwoty 50 000 dolarów amerykańskich.

Uczestnik PPK - osoba, w imieniu i na rzecz której została zawarta umowa o prowadzenie PPK.

Umowa o prowadzenie PPK - umowa, którą podmiot zatrudniający zawiera - w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych - z instytucją finansową, z którą wcześniej podpisał umowę o zarządzanie PPK. Osoby zatrudnione, po podpisaniu w ich imieniu tej umowy, stają się uczestnikami PPK. Umowa o prowadzenie PPK określa m.in. szczegółowe warunki gromadzenia środków i zarządzania nimi, deklarowania wpłat dodatkowych finansowanych przez uczestnika PPK oraz składania dyspozycji dotyczących gromadzonych środków.

Umowa o zarządzanie PPK - umowa, którą podmiot zatrudniający zawiera z wybraną instytucją finansową. Decyzja o wyborze instytucji, z którą zostanie zawarta umowa, powinna zostać podjęta w porozumieniu z przedstawicielami osób zatrudnionych (zakładowymi organizacjami związkowymi lub – jeśli takie nie działają w podmiocie zatrudniającym – z reprezentacją osób zatrudnionych, wyłonioną w trybie przyjętym w tym podmiocie). Umowa o zarządzanie określa najważniejsze zasady dotyczące gromadzenia i zarządzania środkami na rachunkach PPK.

Ustawa – Kodeks cywilny – ustawa z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.).

Ustawa – Kodeks pracy – ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1320 ze zm.).

Ustawa o PIT - ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1128 ze zm.).

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych - ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1800 ze zm.).

Ustawa o podatku od spadków i darowizn - ustawa z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1043 ze zm.).

Ustawa o PPK - ustawa z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020, poz. 1342 ze zm.).

Ustawa o sus - ustawa o z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1009 ze zm.)

Wpłaty do PPK - wpłaty podstawowe i dodatkowe, dokonywane na rachunek uczestnika PPK, finansowane przez osobę zatrudnioną oraz podmiot zatrudniający. Wpłaty do PPK naliczane są procentowo od wynagrodzenia uczestnika PPK.

Wynagrodzenie - podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe uczestnika PPK, o której mowa w ustawie z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 tej ustawy, oraz z wyłączeniem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz pobierających zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego.

Wypłata - dokonana na wniosek uczestnika PPK wypłata środków zgromadzonych w PPK na wskazany rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej w przypadku spełnienia warunków określonych w ustawie o PPK. Wypłaty środków uczestnik PPK może dokonać po osiągnięciu 60. roku życia lub wcześniej - w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu hipotecznego (tylko dla uczestników przed 45 rokiem życia) lub w przypadku poważnego zachorowania uczestnika PPK, jego małżonka lub dziecka.

Wypłata transferowa - przekazanie środków - na warunkach określonych w ustawie o PPK - z jednego rachunku PPK na inny rachunek PPK, na IKE małżonka zmarłego uczestnika PPK lub na IKE osoby uprawnionej, na PPE małżonka zmarłego uczestnika PPK lub na PPE osoby uprawnionej, na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej uczestnika PPK, na rachunek lokaty terminowej uczestnika PPK prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej wskazany przez małżonka lub byłego małżonka uczestnika PPK, na rachunek lokaty terminowej prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez małżonka lub byłego małżonka uczestnika PPK lub do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność określoną w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Zwrot - wycofanie środków z rachunku PPK przed ukończeniem przez uczestnika 60. roku życia, na jego wniosek. Do zwrotu środków z rachunku PPK może dojść także na wniosek małżonka lub byłego małżonka uczestnika PPK (w przypadku rozwodu lub unieważnienia małżeństwa) bądź małżonka zmarłego uczestnika PPK lub innej osoby uprawnionej (w przypadku śmierci uczestnika).

I. Oszczędzanie w PPK

Oszczędności na rachunku PPK uczestnika pochodzą z trzech źródeł:

- ❖ **z wpłat finansowanych przez pracodawcę** (wpłaty podstawowe, wpłaty dodatkowe),
- ❖ **z wpłat i dopłat finansowanych przez Państwo** (wpłata powitalna, dopłaty roczne),
- ❖ **z wpłat finansowanych przez uczestnika PPK** (wpłaty podstawowe, wpłaty dodatkowe).

1. Wpłaty finansowane przez pracodawcę

Podatek od wpłat pracodawcy

Wpłaty finansowane przez pracodawcę - zarówno podstawowe, jak i dodatkowe - stanowią przychód uczestnika PPK (por. art. 12 ust. 1 ustawy o PIT). Z tego względu należy od nich naliczyć i pobrać zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, zgodnie z obowiązującą danego pracownika skalą podatkową. Zaliczka na podatek dochodowy jest potrącana z wynagrodzenia pracownika.

WAŻNE!

Podatek dochodowy w I progu podatkowym wynosi 12% (dochód do 120 tys. zł), a po przekroczeniu I progu podatek wynosi 32% (dochód powyżej 120 tys. zł). Przychód uczestnika z tytułu wpłat dokonanych do PPK, finansowanych przez pracodawcę, powstaje w momencie przekazania tych wpłat na rachunek PPK. W praktyce oznacza to, że jeżeli wypłata wynagrodzenia poprzedzi wpłatę do PPK i pracodawca nie będzie miał z czego pobrać zaliczki na podatek (po tym dniu, do końca miesiąca, nie dokona już żadnej wypłaty pieniężnej dla tego pracownika), przychód pracownika z tego tytułu pracodawca doliczy do przychodu ze stosunku pracy, wykazywanego w informacji PIT – 11 za rok, w którym pracownik otrzymał ten przychód. Oczywiście w tej sytuacji może wystąpić u uczestnika PPK konieczność dopłaty podatku w rozliczeniu rocznym.

Przykład

Założenia:

- ❖ pracownik otrzymuje wynagrodzenie z miesięcznym przesunięciem tj. do 10 dnia następnego miesiąca,
- ❖ wynagrodzenie za lipiec zostało wypłacone 10 sierpnia,
- ❖ w sierpniu poza wynagrodzeniem zasadniczym pracownik nie otrzymał żadnej innej wypłaty pieniężnej,
- ❖ wpłaty do PPK, naliczone i pobrane od wynagrodzenia przysługującego za lipiec, a wypłaconego w sierpniu, zostały dokonane 15 sierpnia.

Dokonanie wpłaty do PPK 15 sierpnia oznacza, że w tym dniu pracownik uzyskał przychód z tytułu wpłaty sfinansowanej przez pracodawcę, a zatem zaliczka na podatek dochodowy naliczona od tej wpłaty powinna zostać pobrana przez pracodawcę w sierpniu. Jednak w związku z tym, że wypłata wynagrodzenia miesięcznego (10 sierpnia) poprzedziła wpłatę do PPK (15 sierpnia) i pracodawca nie ma z czego pobrać zaliczki na podatek w sierpniu (po tym dniu, do końca sierpnia, płatnik nie dokonał już żadnej wypłaty pieniężnej na rzecz pracownika), przychód pracownika z tego tytułu pracodawca doliczy do przychodu ze stosunku pracy wykazywanego w informacji PIT-11.

Ważne!

Jeśli pracodawca skoordynuje swoje działania, tak, że wpłata do PPK będzie mieć miejsce łącznie z wypłatą wynagrodzenia, to pobrana zaliczka powinna obejmować łączny przychód ze stosunku pracy, z uwzględnieniem wpłat do PPK dokonanych ze środków pracodawcy.

Podstawa opodatkowania uczestnika PPK

W sytuacji, gdy uczestnik PPK jest zleceniobiorcą, podstawę opodatkowania należy wyliczyć według poniższego schematu. Koszty uzyskania przychodów powinny być bowiem obliczane od łącznego przychodu, uwzględniającego wpłatę do PPK finansowaną przez podmiot zatrudniający:

wynagrodzenie brutto – składki na ubezpieczenia społeczne + wpłata do PPK sfinansowana przez zleceniodawcę – koszty uzyskania przychodu = podstawa opodatkowania

W sytuacji, gdy uczestnik PPK jest pracownikiem, do przychodów ze stosunku pracy stosuje się kwotowe koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy o PIT, a zatem kolejność działań matematycznych przy naliczaniu podstawy opodatkowania pozostaje bez znaczenia

Brak składek od wpłat pracodawcy

Wpłaty do PPK finansowane przez pracodawcę nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art. 26 ust. 5 ustawy o PPK). Tym samym, wpłaty finansowane przez pracodawcę nie stanowią również podstawy do naliczenia składek na ubezpieczenie chorobowe, wypadkowe, zdrowotne oraz składek na fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych).

Koszty uzyskania przychodów dla pracodawcy

Kosztami uzyskania przychodów dla pracodawcy są poniesione przez niego wydatki na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z ustawy o PPK (art. 22 ust.

1ba i 6bc ustawy o PIT oraz art. 15 ust. 1da i 4ga ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Pomimo braku katalogu wydatków mogących stanowić koszty uzyskania przychodów z powyższego tytułu (poza wskazaniem wpłat dokonywanych do PPK, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający), należy przyjąć, że tymi kosztami mogą być także wydatki związane z realizacją obowiązków wynikających z ustawy o PPK, takie jak np. koszty przelewów bankowych związane z dokonywaniem do PPK.

Wpłaty dokonywane do PPK, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem, że zostały dokonane w terminie wynikającym z przepisów ustawy o PPK. Przez miesiąc, za który wpłaty do PPK są należne, w tym przypadku należy rozumieć miesiąc, za który należne jest wynagrodzenie pracownika stanowiące podstawę do obliczenia wysokości wpłaty finansowanej przez podmiot zatrudniający.

Wpłaty do PPK finansowane przez podmiot zatrudniający i dokonane po terminie stanowią dla niego koszt uzyskania przychodów w miesiącu ich wpłaty do instytucji finansowej.

Wpłaty dokonane przed terminem traktuje się jako dokonane w terminie.

Przykład

Założenia:

- ❖ pracownik otrzymuje wynagrodzenie z miesięcznym przesunięciem, tj. do 10 dnia następnego miesiąca,
- ❖ wynagrodzenie za lipiec zostało wypłacone 10 sierpnia,
- ❖ wpłaty do PPK, naliczone i pobrane od wynagrodzenia przysługującego za styczeń, a wypłaconego w sierpniu zostały dokonane 15 września.

W związku z tym, że przy ustalaniu miesiąca, do którego należy przypisać koszty dokonanych wpłat do PPK, sfinansowanych przez podmiot zatrudniający, przyjmuje się, że wpłaty do PPK są należne za miesiąc, za który należne jest wynagrodzenie pracownika stanowiące podstawę do obliczenia ich wysokości, wpłata do PPK dokonana przez podmiot zatrudniający we wrześniu stanowi jego koszt za lipiec.

Ważne!

Nie stanowią kosztów uzyskania przychodu wpłaty dokonywane do PPK, naliczone od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym (art. 16 ust.1 pkt 40a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

2. Wpłata i dopłaty Państwa

Brak podatku i składek od wpłaty powitalnej i dopłat rocznych

Jednorazowa wpłata powitalna oraz dopłaty roczne są zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 21 ust. 1 pkt 47f ustawy o PIT). Nie stanowią też podstawy do naliczenia składek na ubezpieczenia społeczne. Oznacza to, że ich otrzymanie przez uczestnika nie wiąże się dla niego z żadnymi dodatkowymi kosztami.

3. Wpłaty finansowane przez pracownika

Brak podatku i składek od wpłat uczestnika PPK

Środki wpłacane na rachunek PPK uczestnika, finansowane przez niego samego, pochodzą z jego wynagrodzenia. Są obliczane od wynagrodzenia uczestnika i potrącone z jego wynagrodzenia już po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne i po opodatkowaniu (art. 27 ust. 9 ustawy o PPK).

Przykład 1

Założenia:

- ❖ pracownik od sierpnia 2022 roku otrzymuje wynagrodzenie miesięczne brutto w wysokości 4000 zł,
- ❖ 12% podatek dochodowy od osób fizycznych,
- ❖ nie są dokonywane wpłaty dodatkowe do PPK.

Co miesiąc na jego rachunek PPK zostaną przekazane:

- ❖ wpłaty finansowane przez pracodawcę – naliczane od wynagrodzenia uczestnika PPK w wysokości 1,5% wynagrodzenia, tj. 60 zł; od tej wpłaty naliczany będzie podatek w wysokości 7,20 zł, o który zostanie pomniejszone wynagrodzenie uczestnika; wpłaty dokonane na rachunek PPK uczestnika będą stanowiły dla pracodawcy koszty uzyskania przychodów i pomniejszą jego dochód do opodatkowania;
- ❖ wpłaty finansowane przez uczestnika PPK – naliczane od wynagrodzenia uczestnika PPK w wysokości 2%, tj. 80 zł i potrącone z jego wynagrodzenia;

Ponadto po spełnieniu określonych warunków uczestnikowi PPK przysługuje jednorazowa wpłata powitalna wysokości 250 zł oraz dopłaty roczne w wysokości 240 zł.

Ważne!

W sytuacji korzystania przez uczestnika PPK z ulgi PIT-0: ulgi dla młodych, ulgi dla rodzin 4+, ulgi na powrót lub ulgi dla seniora, z podatku zwolniony jest także przychód osiągnięty z tytułu wpłat do PPK finansowanych przez podmiot zatrudniający, jeżeli wraz z pozostałymi przychodami objętymi w/w ulgami nie przekroczy on w skali roku kwoty 85 528 zł.

Przykład 2

Założenia:

- ❖ pracownik od sierpnia 2022 roku otrzymuje wynagrodzenie miesięczne brutto w wysokości 4000 zł,
- ❖ pracownik korzysta z ulgi dla rodzin 4+
- ❖ nie są dokonywane wpłaty dodatkowe do PPK.

Co miesiąc na jego rachunek PPK zostaną przekazane:

- ❖ wpłaty finansowane przez pracodawcę – naliczane od wynagrodzenia uczestnika PPK w wysokości 1,5% wynagrodzenia, tj. 60 zł; od wpłat nie będzie naliczany podatek; wpłaty dokonane na rachunek PPK uczestnika będą stanowiły dla pracodawcy koszty uzyskania przychodów i pomniejszą jego dochód do opodatkowania;
- ❖ wpłaty finansowane przez uczestnika PPK – naliczane od wynagrodzenia uczestnika PPK w wysokości 2% wynagrodzenia, tj. 80 zł;

Ponadto po spełnieniu określonych warunków uczestnikowi PPK przysługuje jednorazowa wpłata powitalna wysokości 250 zł oraz dopłaty roczne w wysokości 240 zł.

II. Wycofanie środków z PPK

Ze środków zgromadzonych w PPK uczestnik może skorzystać w dowolnym momencie. Jednak z ich wycofaniem w niektórych przypadkach związany jest obowiązek zapłaty podatku.

Wycofanie środków z PPK na wniosek uczestnika:

- ❖ wypłata środków z PPK na pokrycie wkładu własnego przy kredycie hipotecznym zaciąganym, np. na zakup mieszkania,
- ❖ wypłata środków z PPK w przypadku poważnego zachorowania uczestnika PPK, jego małżonka lub dziecka,
- ❖ wypłata transferowa,
- ❖ zwrot środków z PPK przed 60. rokiem życia,
- ❖ wypłata środków z PPK po 60. roku życia.

1. Wypłata środków z PPK na pokrycie wkładu własnego

Brak podatku od wypłaty na pokrycie wkładu własnego

Z podatku zwolniona jest wypłata do 100% środków zgromadzonych na rachunku uczestnika PPK na pokrycie wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez niego kredytu hipotecznego np. na zakup mieszkania lub gruntu, o ile środki zostaną zwrócone - w terminie określonym w umowie z instytucją finansową - na rachunek PPK uczestnika (art. 21 ust. 1 pkt 58c lit. b ustawy o PIT).

Jednak dochody uczestnika PPK uzyskane w związku z wypłatą na wkład własny – w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu tych środków w terminie wynikającym z umowy zawartej z wybraną instytucją finansową podlegają opodatkowaniu (art. 30a ust. 1 pkt 11a ustawy o PIT).

Dochód, o którym mowa powyżej stanowi kwota niedokonanego w terminie zwrotu wypłaconych środków, pomniejszona o koszt nabycia odkupionych jednostek uczestnictwa lub umorzonych jednostek rozrachunkowych, przypadających na ten niedokonany zwrot. Za koszt nabycia takich jednostek, uważa się sumę wydatków na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa albo sumę wpłat na umorzonej jednostki rozrachunkowe, z których dokonano wypłaty, ustaloną w takiej proporcji, jaką stanowiła kwota niedokonanego zwrotu do wartości wypłaconych uczestnikowi PPK środków.

Dochód powstaje w dniu następującym po dniu, w którym upłynął termin zwrotu wypłaconych środków określony w umowie zawartej z instytucją finansową. Dochód ten

podlega opodatkowaniu zryczałtowanym 19% podatkiem dochodowym, czyli tzw. podatkiem od zysków kapitałowych. Uczestnik PPK będzie zobowiązany wykazać należny podatek w zeznaniu rocznym: PIT-36, PIT-36L, PIT-38 lub PIT-39.

2. Wyplata środków z PPK w przypadku poważnego zachorowania

Brak podatku od wypłaty w przypadku poważnego zachorowania

Z podatku dochodowego zwolniona jest **wypłata do 25% środków zgromadzonych w PPK w przypadku poważnego zachorowania** uczestnika PPK, jego małżonka lub dziecka (art. 21 ust. 1 pkt 58c lit. b ustawy o PIT). Wypłacone na ten cel środki nie podlegają zwrotowi.

3. Wypłata transferowa środków z PPK

Brak podatku od wypłaty transferowej

Z podatku dochodowego zwolniona jest wypłata transferowa środków zgromadzonych w PPK, czyli przekazanie środków z jednego rachunku PPK uczestnika na inny rachunek PPK lub do zakładu ubezpieczeń, a po osiągnięciu przez niego 60. roku życia także na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej lub rachunek lokaty terminowej (art. 21 ust. 1 pkt 58c lit. c ustawy o PIT).

4. Zwrot środków z PPK przed 60. rokiem życia

Podatek i inne potrącenia przy zwrocie

W przypadku **zwrotu** środków z PPK na wniosek uczestnika PPK przed ukończeniem przez niego 60. roku życia, środki zgromadzone na rachunku PPK przed ich przekazaniem uczestnikowi zostaną pomniejszone o:

- ❖ 30% środków pochodzących z wpłat finansowanych przez pracodawcę, które zostaną zaewidencjonowane na koncie pracownika w ZUS jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym kwota ta została przekazana do ZUS; dochód pochodzący z odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, nabytych lub opłaconych ze środków przekazanych na rachunek wskazany przez ZUS nie podlega opodatkowaniu;
- ❖ podatek od zysków kapitałowych - od dochodu uczestnika PPK, uzyskanego z tytułu zwrotu zgromadzonych środków pobiera się 19% zryczałtowany podatek dochodowy; dochód ten stanowi kwota zwrotu (otrzymanych przez uczestnika lub postawionych mu do dyspozycji środków pieniężnych pochodzących z odkupionych jednostek uczestnictwa lub umorzonych jednostek rozrachunkowych) pomniejszona o wydatki

na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wpłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano uczestnikowi PPK zwrotu; podatek ten pobierany jest przez płatnika, czyli w tym przypadku przez instytucję finansową prowadzącą PPK (art. 30a ust. 1 pkt 11d ustawy o PIT);

- ❖ środki pochodzące z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych (art. 105 ust. 2 ustawy o PPK); dochód z tytułu środków, które nie zostały uczestnikowi PPK wypłacone (postawione do dyspozycji), tj. pochodzący z odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, nabytych lub opłaconych z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych nie podlega opodatkowaniu.

5. Wypłata środków z PPK po 60. roku życia

Brak podatku od wypłaty po 60 roku życia

Wypłata środków z PPK po ukończeniu przez uczestnika 60. roku życia nie wiąże się z obowiązkiem zapłaty podatku dochodowego (art. 21 ust. 1 pkt 58c lit. b ustawy o PIT).

Podatku dochodowego nie zapłaci uczestnik, który:

- 1) wypłaci 25% środków jednorazowo, a pozostałą część w co najmniej 120 miesięcznych ratach,
- 2) wypłaci środki w co najmniej 120 miesięcznych ratach,
- 3) wypłaci środki w co najmniej 120 miesięcznych ratach w formie świadczenia małżeńskiego,
- 4) wypłaci środki przetransferowane z PPK na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej lub rachunek terminowej lokaty prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej; z tym zastrzeżeniem, że jeśli wypłata środków przetransferowanych z PPK na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej lub rachunek lokaty terminowej będzie realizowana w wyniku likwidacji rachunku tej lokaty albo nastąpi zmiana umowy tego rachunku – przekazywane uczestnikowi środki zostaną pomniejszone o podatek od zysków kapitałowych;
- 5) wypłaci w formie świadczenia dożywotniego lub okresowego środki przetransferowane z PPK do zakładu ubezpieczeń.

Ważne!

Jeżeli wypłata środków z PPK będzie realizowana w mniejszej liczbie rat niż 120 oraz w sytuacji wypłaty jednorazowej, realizowanej w przypadku, gdy wysokość pierwszej raty byłaby mniejsza niż 50 zł, przekazywane uczestnikowi środki zostaną pomniejszone o podatek od zysków kapitałowych.

Podatki w PPK

Tytuł	Podatek dochodowy	Podatek od zysków kapitałowych	Składki na ubezpieczenia społeczne	Inne potrącenia
Oszczędzanie w PPK				
wpłaty pracodawcy	tak	nie	nie	nie
wpłaty uczestnika PPK	nie	nie	nie	nie
wpłata powitalna	nie	nie	nie	nie
dopłaty roczne	nie	nie	nie	nie
Wycofanie środków z PPK				
wypłata na wkład własny	nie	nie <i>Uwaga! Podlegają opodatkowaniu dochody uzyskane w związku z wypłatą na wkład własny – w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu tych środków w terminie wynikającym z umowy zawartej z wybraną instytucją finansową.</i>	nie	nie
wypłata w razie poważnego zachorowania	nie	nie	nie	nie
wypłata transferowa	nie	nie	nie	nie
Zwrot	nie	tak	nie	30% środków pochodzących z wpłat finansowanych przez pracodawcę i środki pochodzące z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych
wypłata 25% jednorazowo + pozostałe w co najmniej 120 ratach	nie	nie	nie	nie
wypłata w co najmniej 120 ratach	nie	nie	nie	nie
wypłata w mniej niż 120 ratach	nie	tak	nie	nie
wypłata jednorazowa kiedy wysokość pierwszej raty byłaby mniejsza niż 50 zł	nie	tak	nie	nie
wypłata w formie świadczenia małżeńskiego	nie	nie	nie	nie
wypłata z lokaty	nie	nie <i>Uwaga! Jeśli wypłata z lokaty będzie realizowana w wyniku likwidacji rachunku tej lokaty albo nastąpi zmiana umowy tego rachunku zysk będzie podlegał opodatkowaniu.</i>	nie	nie
wypłata w formie świadczenia dożywotniego lub okresowego środków przetransferowanych z PPK do zakładu ubezpieczeń	nie	nie	nie	nie

III. Wycofanie środków z PPK w razie śmierci uczestnika PPK lub rozvodu

1. Wycofanie środków z PPK w razie śmierci uczestnika PPK

Brak podatku po śmierci uczestnika

W razie śmierci uczestnika PPK środki z PPK mogą zostać wycofane na wniosek małżonka zmarłego uczestnika lub osoby uprawnionej. Środki zgromadzone na rachunku PPK zostaną przekazane małżonkowi zmarłego uczestnika PPK lub osobom uprawnionym w pełnej wysokości – na prowadzony dla nich rachunek PPK, IKE lub PPE albo zwrócone w formie pieniężnej.

Osoby uprawnione do środków zmarłego uczestnika PPK, na których rzecz zostaną z PPK przekazane środki po śmierci uczestnika PPK, nie zapłacą podatku dochodowego. Środki otrzymane przez małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnione są zwolnione z podatku dochodowego (art. 21 ust. 1 pkt 47g ustawy o PIT), jak również nie podlegają podatkowi od spadków i darowizn (art. 3 pkt 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn). Skoro więc nabycie tych środków zostało wyłączone z opodatkowania, to nie ma też obowiązku informowania urzędu skarbowego o przekazaniu środków z PPK małżonkowi zmarłego uczestnika PPK i osobom uprawnionym w przypadku śmierci uczestnika PPK.

2. Wycofanie środków z PPK w razie rozvodu lub unieważnienia małżeństwa

W razie rozvodu lub unieważnienia małżeństwa i podziału majątku środki zgromadzone w PPK przypadające byłemu małżonkowi uczestnika są przekazywane w formie:

- 1) wypłaty transferowej do PPK albo
- 2) zwrotu w formie pieniężnej.

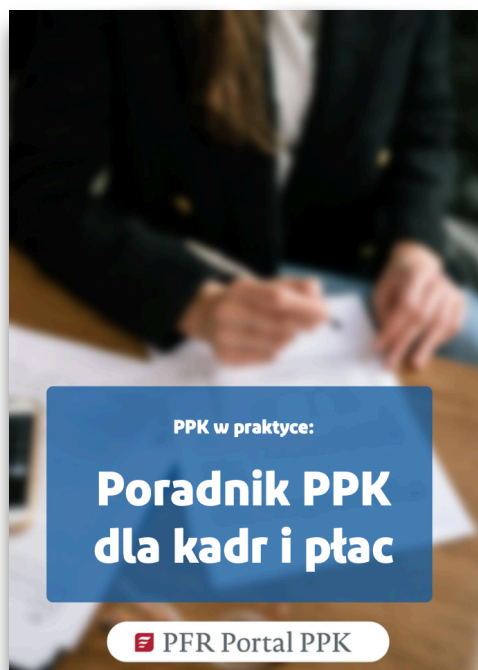
Podatku nie zapłaci były małżonek uczestnika PPK, na rzecz którego będzie dokonywana wypłata transferowa środków w razie rozvodu lub unieważnienia małżeństwa i podziału majątku wspólnego (art. 21 ust. 1 pkt 58c lit. c ustawy o PIT). Wypłata transferowa na wniosek byłego małżonka uczestnika PPK po podziale majątku wspólnego jest przekazana na jego rachunek PPK, rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej lub lokaty terminowej pod warunkiem ich wypłaty po osiągnięciu przez byłego małżonka uczestnika PPK 60. roku życia.

Środki zwracane z rachunku PPK byłemu małżonkowi w formie pieniężnej przed ich przekazaniem zostaną pomniejszone o:

- ❖ 30% środków pochodzących z wpłat finansowanych przez pracodawcę,
- ❖ podatek od zysków kapitałowych,
- ❖ środki pochodzące z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych.

Pomniejszeń tych nie dokonuje się, jeżeli były małżonek dokonujący zwrotu środków w formie pieniężnej ukończył 60. rok życia lub nabył prawo do emerytury (art. 83 ustawy o PPK i art. 30a ust. 1 pkt 11c podatku o PIT).

Zobacz także:

[PPK w praktyce:
Poradnik PPK dla kadr i płac](#)

[Jak utworzyć PPK krok po kroku?
Prosta instrukcja dla pracodawców](#)

Wydawnictwo PFR Portal PPK

Autorzy: Biuro Redakcyjne PFR Portal PPK

Warszawa 2022, Wydanie IV. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Dystrybucja i modyfikacja wyłącznie za pisemną zgodą Wydawnictwa

Aktualizacja na 2.08.2022 r.

PFR Portal PPK sp. z o.o., ul. Krucza 50, 00-025 Warszawa,
<https://pfrportal.pl>, kontakt@pfrportal.pl, tel. 800 775 775

 PFR Portal PPK